

Fővárosi Törvényszék Gazdasági Kollégiuma
000.G. 00.000/2016/0.

(felfüggesztés megszüntetését megelőző ügyszám: 000.G. 00.000/2013)

Európai Bíróság részére
(Palais de la Cour de Justice, Boulevard Konrad Adenauer, Kirchberg, L-2925 Luxembourg)
Az Európai Bíróság Hivatala útján
L-2925 Luxembourg,
Rue du Fort Niedergrünwald

Másolatban postai úton:
Dr. Trócsányi László Úr Igazságügyi Miniszter

Másolatban e-mail-ben:
Dr. Handó Tünde Asszony, Országos Bírói Hivatal Tisztelt Elnöke részére
xxxxxxxxxx@xxxxxxxxxx

Másolatban e-mailben anonimizálva:

Dr. Darák Péter Úr, a Kúria Tisztelt Elnöke részére DarakP@kuria.birosag.hu

V E G Z E S

xxxxx xxxxx felperesnek **ERSTE Bank Hungary Zrt. I.r. alperes xxxxx xxxxx II.r. alperes** ellen **tisztességtelen szerződési feltételek érvénytelensége** iránt indított perében a bíróság az EUMSZ 267. cikke és az 1952. évi III. tv. (Pp.) 155/A. §-a alapján az Európai Bíróság (a továbbiakban: Bíróság) előzetes döntéshozatali eljárását kezdeményezi és a per tárgyalását az előzetes döntéshozatali eljárás befejezéséig felfüggeszti.

A bíróság másolatban, összefűzve az alapügy érdemi iratait (000.G. 00.000/2013-as számú iratokból: 1-es irat és mellékleteiből: kölcsönszerződés, 11-es, 12-es, 13-as, 15-ös, 16-os, 20-as iratok) megküldi.

A bíróság rövid úton történő elérhetőségei: xxxxxxxxxx@xxxxxxxxxx , 00-36-00-0000-0000

Az eljárás folytatása esetén a bíróság az alapügyet lezáró ítélet egy kiadmányát tájékoztatásul megküldi az Európai Bíróság részére.

A Bíróságoz feltett kérdések:

1. Akként kell-e értelmezni a következő európai uniós jogi normákat, nevezetesen az Európai Közösség Alapító Szerződése (Római Szerződés) 129a cikkelye (1) és (2) bekezdését a (3) bekezdésre is tekintettel, az Európai Unió Alapjogi Chartája (2012/C 326/02) 38. cikkét, a Tanács (felfüggesztés megszüntetését megelőző ügyszám: 000.G. 00.000/2013) fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló 93/13/EGK irányelve (1993. április 5.) 7. cikke (1) és (2) bekezdéseit a 8. cikkére is figyelemmel, az Európai Parlament és a Tanács

fogyasztói hitelmegállapodásokról és a 87/102/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló 2008/48/EK irányelve (2008. április 23.) (47) bekezdését, mint amely uniós normák kizárják az olyan nemzeti jogi szabályozást és annak alkalmazását, amely többletkövetelményt támaszt

az olyan fogyasztó hiteladós peres fél (felperes vagy alperes) adósok hátrányára, akik 2004. május 1-je 2014. július 26. napja között kötöttek egyoldalú kamatemelést, költségemelést, díjemelést lehetővé tevő tisztességtelen szerződéses kikötéssel illetve árfolyamrészre vonatkozó tisztességtelen szerződési előírással érintett fogyasztói hitelszerződést,

azzal hogy e többletkövetelmények szerint ezen előbbi fogyasztói szerződések érvénytelenségével kapcsolatos bírósági jogérvényesítés eredményességéhez, mindenképp a kereset érdemi bírósági tárgyalásához kötelezően előírt tartalmú polgári peres beadvány, elsősorban kereset, keresetmódosítás vagy alperesi érvénytelenségi kifogás (a fogyasztó marasztalásával szemben), annak módosítása, alperesi viszontkereset, annak módosítása benyújtása kötelező,

miközben más nem fogyasztó hiteladós peres félnek és más azonos időszakban nem előbbi típusú hitelszerződéseket megkötő fogyasztó hiteladós peres félnek nem kell ilyen meghatározott tartalmú beadványt benyújtani ?

2. Akként kell-e értelmezni az 1. pontban felsorolt európai uniós jogi normákat, mint amelyek - akkor is ha az 1. pontbeli e 2. pontbelinél általánosabb kérdésre igenlő, akkor is ha nemleges a Bíróság válasza - kizárják az 1. pont szerinti fogyasztó hiteladós peres félnél kötelező többletkövetelmények alkalmazását (a.)- c.):

a.) a bírósági peres eljárásban az 1. pont szerinti fogyasztó hiteladós peres fél (felperes vagy alperes) által benyújtandó kereset, keresetmódosítás vagy alperesi érvénytelenségi kifogás (a fogyasztó marasztalásával szemben), annak módosítása, alperesi viszontkereset, annak módosítása csak akkor tárgyalható, érvényesíthető érdemben, ha abban nem kizárólag az 1. pont szerinti fogyasztói hitelszerződések teljes vagy részleges érvénytelenségének bírósági megállapítását kéri a fél, hanem a teljes érvénytelenség jogkövetkezménye bírósági alkalmazását is -
miközben más nem fogyasztó hiteladós peres félnek és más azonos időszakban nem előbbi típusú hitelszerződéseket megkötő fogyasztó hiteladós peres félnek nem kell ilyen meghatározott tartalmú beadványt benyújtani?

b.) a bírósági peres eljárásban az 1. pont szerinti fogyasztó hiteladós peres fél (felperes vagy alperes) által benyújtandó kereset, keresetmódosítás vagy alperesi érvénytelenségi kifogás (a fogyasztó marasztalásával szemben), annak módosítása, alperesi viszontkereset, annak módosítása csak akkor tárgyalható, érvényesíthető érdemben, ha abban az 1. pont szerinti fogyasztói szerződések teljes érvénytelenségének bírósági megállapítása mellett a teljes érvénytelenség jogkövetkezményei közül nem a szerződéskötést megelőző eredeti állapot bírósági helyreállítását kéri -
miközben más nem fogyasztó hiteladós peres félnek és más azonos időszakban nem előbbi típusú (felfüggesztés megszüntetését megelőző ügyszám: 000.G. 00.000/2013) hitelszerződéseket megkötő fogyasztó hiteladós peres félnek nem kell ilyen meghatározott tartalmú beadványt benyújtani?

c.) a bírósági peres eljárásban az 1. pont szerinti fogyasztó hiteladós peres fél (felperes vagy alperes) által benyújtandó kereset, keresetmódosítás vagy alperesi érvénytelenségi kifogás (a fogyasztó marasztalásával szemben), annak módosítása, alperesi viszontkereset, annak módosítása csak akkor tárgyalható, érvényesíthető érdemben,
ha abban a szerződéses jogviszony kezdetétől a keresetlevél benyújtásáig terjedő időszakra

vonatkozó olyan (nemzeti jogszabályok által meghatározott) matematikai szempontból is rendkívül bonyolult - a magyar forintba átváltás szabályaira is figyelemmel elkészítendő - elszámolás is szerepel,

mely tartalmaz részletes, számszakilag ellenőrizhető tételes levezetést a szerződés szerinti esedékes törlesztő részletek, a felperes által teljesített részletek, az érvénytelen rendelkezés figyelmen kívül hagyásával állított esedékes törlesztő részletek, valamint a közöttük lévő különbséget feltüntetésével annak végösszegként történő megjelölésével, hogy mennyi az 1. pont szerinti fogyasztó hiteladós peres fél pénzügyi intézmény irányában fennálló tartozása vagy esetleges túlfizetése - miközben más nem fogyasztó hiteladós peres félnek és más azonos időszakban nem előbbi típusú hitelszerződéseket megkötő fogyasztó hiteladós peres félnek nem kell ilyen meghatározott tartalmú beadványt benyújtani?

3. Akként kell-e értelmezni az 1. pontban felsorolt európai uniós jogi normákat, mint amelyek olyan tartalommal rendelkeznek, hogy azok megsértése a fenti (1. illetve 2. pontbeli) többletkövetelmények előírásával

egyben az Európai Unió Alapjogi Chartája (2012/C 326/02) 20, 21. és 47. cikkét is sértik,

figyelemmel arra is (részben 1., 2. pontnál is), hogy a fogyasztóvédelmi európai uniós jog még nem cross-border, azaz nem tisztán nemzeti tényállás mellett is alkalmazandó a tagállami bíróságok által a [Guimont](#) ítélet, C-448/98, EU:C:2000:663, 23. pontjára, [Duomo Gpa és társai](#) ítélet, C-357/10- C-359/10, EU:C:2012:283, 28. pontjára, [Tudoran](#) végzés, C-92/14, EU:C:2014:2051, 39. pontjára tekintettel ill. amennyiben az 1. pont szerinti hitelszerződések ún. deviza alapú hitelszerződések, akkor pusztán e körülmény miatt cross-border tényállásként kell tekinteni azokat ?

Az ügy tényállása:

A felperes mint adós és a II.r. alperes mint adóstárs az I.r. alperesi pénzintézettel 2008. május 7-én 0000000-ös számú szerződésszámú HUF-ban folyósított és HUF-ban törlesztendő, de CHF-ben a mindenkori devizaárfolyamon nyilvántartott ún. CHF (deviza) alapú fogyasztói kölcsönszerződést kötöttek „lakásvásárlás céljára”, továbbá az ennek mellékletét képező ingatlan-jelzálogszerződést. A szerződés árfolyamréssel volt érintett és egyoldalú szerződésmódosítási (kamat-, díj- és költségemelési) jogot tartalmazott.

A felperes többször módosított keresetében elsődlegesen kérte a bíróságot, hogy állapítsa meg a szerződés teljes érvénytelenségét (semmisségét) a Hpt. 78. §-a és 210. §-ának (1) bekezdése a.), c.), d.) és e.) pontja, az 1959. évi IV. tv. („rég” Ptk.) 200. §-ának (2) bekezdés, 239. §-ának (2) bekezdése, 217. §-ának (1) bekezdése és 227. §-ának (2) bekezdése alapján. A felperes másodlagosan egyes szerződési feltételek, tehát a II.1., a III.2., a III.3. VIII.13. és a VII.2. pontban írtak tisztességtelensége (a szerződés részleges érvénytelenségét) megállapítását kérte az 1959. évi IV. tv. („rég” Polgári Törvénykönyv) 209/A. §-ának (2) bekezdése és a 18/1999 Kormányrendelet (felfüggesztés megszüntetését megelőző ügyszám: 000.G. 00.000/2013) 2. d.) pontja alapján. A felperes szerint a szerződés semmis (teljesen érvénytelen), mert nem tartalmazza az egyes törlesztőrészletek, ezen belül a tőke és a kamattartalom összegét, így lehetetlen szolgáltatásra irányult, s mert HUF-hitelszámára nem lehet devizaösszeget teljesíteni, továbbá mert a devizakonverziós árfolyam típusa (eladási ?, vételi ?, jegybanki árfolyam ?) nem tisztázott a szerződésben, végül, mert a pénzintézet nem tett eleget a felelős hitelbírálat követelményének az árfolyamkockázatra is kiterjedő adósi teljesítőképesség-vizsgálatra nézve, végül, mert nem világos és nem érthető tájékoztatás szerint nem volt megítélhető a fogyasztó számára az árfolyamkockázat mértéke. A felperes szerint a VII.2. pont másodlagosan ugyanezen utolsó okból tisztességtelen. A VIII. 13. pont a másodlagos kereset szerint azért tisztességtelen, mert a banki hirdetés úgy válik a szerződés részévé, hogy az sérti a felek közötti szerződési egyensúlyt, mert az I.r. alperesi bankot

szerződéskiegészítési joggal ruházza fel. A II.1. pont (törlesztőrészletek meghatározása a banki Hirdetmény szerint), a III.2. (kamatláb és változó mértéke) és III.3. pont (kamat emelésének joga) tisztességtelensége oka azonos a semmisségi okokkal a felperes szerint.

A felülvizsgált törvényi elszámolás - ezen elszámolás jóváírta az árfolyamrésre és az egyoldalú szerződésmódosítási jogra tekintettel tisztességtelenül felmerült összegeket az adósok javára - szükségessé vált a 2014. évi XL. törvény 37. §-a szerinti hiánypótlásra felhívás kibocsátása a felperes felé (000.G. 00.000/2016/0-es sorszámú végzés), mely azonban eredménytelenül telt el.

A felperes tehát bírói felhívás ellenére nem nyújtott be olyan keresetmódosítást, mely a szerződés hatályossá nyilvánítását vagy érvényessé nyilvánítását kéri az érvénytelenség megállapításán túlmenően és a bank (I.r. alperes) összegszerű marasztalást vagy felperesi és II.r. alperesi tartozás összegszerű megállapítását kéri akként, hogy a felek közötti felülvizsgált elszámolást is számításba veszi és írásban matematikailag levezeti, még hozzá a hivatkozott érvénytelenségi okok következtében indokolt számszaki módosulásokkal (minden egyes múltbeli törlesztőrészletből az érvénytelenségi ok folytán kiesett összegek levonásával). A felperes nem kérheti, akkor sem ha ilyen szándéka lenne a jövőben (jelen perben) a szerződéskötést megelőző eredeti állapot helyreállítását. Minderre figyelemmel a hiánypótlás nemteljesítése miatt a per megszüntetésének lenne helye a 2014. évi XL. törvény 37. §-a szerint és a bíróság tárgyalást sem tűzhet ki az ügyben, érdemben nem tárgyalhatja az ügyet.

A végzés ellen nincs helye fellebbezésnek.

INDOKOLÁS :

A feltett kérdésekkel kapcsolatban az alábbi definíciók, nemzeti bírósági észrevételek és hazai jogszabályi rendelkezések, európai uniós jogi normák merülnek fel:

A vonatkozó európai uniós jogi normák:

Az EUMSZ. 267. cikke az alábbiakról rendelkezik:

„Az Európai Unió Bírósága hatáskörrel rendelkezik előzetes döntés meghozatalára a következő kérdésekben:

a. /szerződések értelmezése;

b. / az uniós intézmények, szervek, vagy hivatalok jogi aktusainak érvényessége és értelmezése.

Ha egy tagállam bírósága előtt ilyen kérdés merül fel, s a bíróság úgy ítéli meg, hogy az ítélete (felfüggesztés megszüntetését megelőző ügyszám: 000.G. 00.000/2013) meghozatalához szükség van a kérdés eldöntésére, kérheti az Európai Unió Bíróságát, hogy hozzon ebben a kérdésben döntést.

Ha egy tagállam olyan bírósága előtt folyamatban lévő ügyben merül fel ilyen kérdés, amelynek határozatai ellen a nemzeti jog értelmében nincs jogorvoslati lehetőség, e bíróság köteles az Európai Unió Bíróságához fordulni.

Ha egy tagállami bíróság előtt folyamatban lévő ügyben olyan kérdés merül fel, amely valamely fogvatartott személyt érinti, az Európai Unió Bírósága a lehető legrövidebb időn belül határoz. ”

Az Európai Közösség Alapító Szerződése (Római Szerződés)

129a. Cikkelyének (1) bekezdése alapján a Közösség közreműködik a magas szintű fogyasztóvédelem megvalósításában:

- a) *intézkedések révén, amelyeket a belső piac megvalósításának keretén belül a 100a. cikkely alapján fogad el;*
- b) *különleges akciókkal, amelyek támogatják és kiegészítik a tagállamoknak a fogyasztók egészsége, biztonsága és gazdasági érdekeinek védelme, valamint a megfelelő információ biztosítása érdekében folytatott politikáját.*

A (2) bekezdés alapján a Tanács - a 189b cikkelyben leírt eljárás szerint, a Gazdasági és Szociális Bizottság meghallgatása után - meghatározza az (1) bekezdés b) pontjában leírt különleges akciókat.

A (3) bekezdés szerint a (2) bekezdés értelmében elfogadott akciók nem akadályozhatnak meg egy tagállamot abban, hogy szigorúbb védelmi intézkedéseket tartson fenn vagy hozzon meg. Ezeknek az intézkedéseknek összeegyeztethetőknek kell lenniük a Szerződéssel. A Bizottságot értesíteni kell ezekről az intézkedésekről.

A Tanács fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló 93/13/EGK irányelve (1993. április 5.)

7. cikkének (1) bekezdése szerint *a tagállamok a fogyasztók és a szakmai versenytársak érdekében gondoskodnak arról, hogy megfelelő és hatékony eszközök álljanak rendelkezésre ahhoz, hogy megszüntessék az eladók vagy szolgáltatók fogyasztókkal kötött szerződéseiben a tisztességtelen feltételek alkalmazását. A (2) bekezdés alapján az (1) bekezdésben említett eszközök olyan rendelkezéseket tartalmaznak, amelyek lehetővé teszik, hogy a nemzeti fogyasztóvédelmi jogszabályok szerint jogos érdekekkel rendelkező személyek vagy szervezetek eljárást kezdeményezzenek a vonatkozó nemzeti jogszabály értelmében bíróság vagy illetékes közigazgatási hatóság előtt annak megítélésére, hogy a fogyasztókkal kötendő szerződésekben általános használatra kidolgozott szerződési feltételek tisztességtelenek-e, valamint megfelelő és hatékony eszközökkel élnek azért, hogy megszüntessék az ilyen feltételek alkalmazását.*

A 8. cikk alapján *a tagállamok az ezen irányelv által szabályozott területen elfogadhatnak vagy hatályban tarthatnak a Szerződéssel összhangban lévő szigorúbb rendelkezéseket annak érdekében, hogy a fogyasztóknak magasabb szintű védelmet biztosítsanak.*

Az Európai Parlament és a Tanács fogyasztói hitelmegállapodásokról és a 87/102/EGK tanácsi irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló 2008/48/EK irányelve (2008. április 23.) (felfüggesztés megszüntetését megelőző ügyszám: 000.G. 00.000/2013) (47) bekezdése alapján *a tagállamoknak meg kell állapítaniuk az ezen irányelv alapján elfogadott nemzeti rendelkezések megsértése esetén alkalmazandó szankciókra vonatkozó szabályokat, és biztosítaniuk kell végrehajtásukat. Bár e szankciók megválasztása a tagállamok hatáskörében marad, azoknak hatékonyaknak, arányosaknak és visszatartó erejűeknek kell lenniük.*

Az Európai Unió Alapjogi Chartája (2012/C 326/02)

A 20. cikke (A törvény előtti egyenlőség) alapján *a törvény előtt mindenki egyenlő.*

A 21. cikk (A megkülönböztetés tilalma) (1) bekezdése szerint *tilos minden megkülönböztetés, így különösen a nem, faj, szín, etnikai vagy társadalmi származás, genetikai tulajdonság, nyelv, vallás vagy meggyőződés, politikai vagy más vélemény, nemzeti kisebbséghez tartozás, vagyoni helyzet, születés, fogyatékoság, kor vagy szexuális irányultság alapján történő megkülönböztetés. A (2) bekezdés alapján a Szerződések alkalmazási körében és az azokban foglalt különös rendelkezések sérelme nélkül, tilos az állampolgárság alapján történő minden megkülönböztetés.*

A 38. cikk (a fogyasztók védelme) alapján *az Unió politikáiban biztosítani kell a fogyasztók védelmének magas szintjét.*

A 47. cikk (A hatékony jogorvoslathoz és a tisztességes eljáráshoz való jog) szerint *mindenkinek, akinek az Unió joga által biztosított jogait és szabadságait megsértették, az e cikkben megállapított feltételek mellett joga van a bíróság előtti hatékony jogorvoslathoz. Mindenkinek joga van arra, hogy ügyét a törvény által megelőzően létrehozott független és pártatlan bíróság tisztességesen, nyilvánosan és ésszerű időn belül tárgyalja. Mindenkinek biztosítani kell a lehetőséget tanácsadás, védelem és képviselő igénybevételéhez.*

A vonatkozó magyarországi jogi normák:

A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. tv. (Pp.) 155/A. § (1) bekezdése alapján *a bíróság az Európai Bíróság előzetes döntéshozatali eljárását az Európai Közösséget létrehozó Szerződésben foglalt szabályok szerint kezdeményezheti. A (2) bekezdése szerint az Európai Bíróság előzetes döntéshozatali eljárásának kezdeményezéséről a bíróság végzéssel határoz, egyidejűleg a per tárgyalását felfüggeszti. A bíróság a végzésben meghatározza azt a kérdést, amely az Európai Bíróság előzetes döntését igényli, valamint - a feltett kérdés megválaszolásához szükséges mértékben - ismerteti a tényállást és az érintett magyar jogszabályokat. A bíróság végzését az Európai Bíróság számára való kézbesítéssel egyidejűleg tájékoztatásul megküldi az igazságügyért felelős miniszter részére is. Ha a bíróság az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésére irányuló kérelmet elutasítja, erről végzéssel határoz. A bíróság az elutasító döntését legkésőbb az eljárást befejező érdemi határozatában megindokolni köteles. A (3) bekezdés alapján az előzetes döntéshozatali eljárást kezdeményező végzés és az előzetes döntéshozatali eljárás kezdeményezésére irányuló kérelem elutasításáról rendelkező végzés ellen nincs helye külön fellebbezésnek.*

A 2014. március 15-ig hatályos polgári törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. tv.

523. §-ának (1) bekezdése szerint *kölcsönszerződés alapján a pénzügyi intézmény vagy más hitelező köteles meghatározott pénzüsszeget az adós rendelkezésére bocsátani, az adós pedig köteles a kölcsön összegét a szerződés szerint visszafizetni.*

239/A. §-ának (1) bekezdése alapján *a fél a szerződés érvénytelenségének vagy a szerződés egyes (felfüggesztés megszüntetését megelőző ügyszám: 000.G. 00.000/2013) rendelkezései érvénytelenségének (részbeni érvénytelenség) megállapítását a bíróságtól anélkül is kérheti, hogy az érvénytelenség következményeinek alkalmazását is kérné.*

A 2014. március 16-tól hatályos polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. tv.

1:108. §-ának (1) bekezdése alapján *érvénytelen szerződésre jogosultságot alapítani és a szerződés teljesítését követelni nem lehet. Az érvénytelenség további jogkövetkezményeit a bíróság a fél erre irányuló kérelme alapján - az elévülés és az elbirtoklás határai között - alkalmazza. A (2) bekezdése szerint a fél a szerződés érvénytelenségének megállapítását a bíróságtól anélkül is kérheti, hogy az érvénytelenség következményeinek alkalmazását kérné. A (3) bekezdés alapján a bíróság az érvénytelenség jogkövetkezményeiről a fél kérelmétől eltérő módon is rendelkezhet; nem alkalmazhat azonban olyan megoldást, amely ellen mindegyik fél tiltakozik.*

A Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvényt (DH 1 . törvény)

Az 1. § (1) bekezdése szerint e törvény hatálya a 2004. május 1. napja és az e törvény hatálybalépésének napja között kötött fogyasztói kölcsönszerződésre terjed ki. E törvény

alkalmazásában fogyasztói kölcsönszerződésnek minősül a pénzügyi intézmény és a fogyasztó között létrejött deviza alapú (devizában nyilvántartott vagy devizában nyújtott és forintban törlesztett) vagy forint alapú hitel- vagy kölcsönszerződés, pénzügyi lízingszerződés, ha annak részévé a 3. § (1) bekezdése vagy a 4. § (1) bekezdése szerinti kikötést is tartalmazó általános szerződési feltétel vagy egyedileg meg nem tárgyalt szerződési feltétel vált.

Az (1a) szerint e törvény alkalmazásában fogyasztói kölcsönszerződésnek minősül - az (1) bekezdésben foglaltakon túl - a pénzügyi intézmény és a fogyasztó között létrejött deviza alapúnak nem minősülő deviza hitel- vagy kölcsönszerződés, pénzügyi lízingszerződés, ha azt az (1) bekezdésben meghatározott időpontok között kötötték, és annak részévé a 4. § (1) bekezdése szerinti kikötést is tartalmazó általános szerződési feltétel vagy egyedileg meg nem tárgyalt szerződési feltétel vált.

A (2) bekezdés alapján e törvény hatálya nem terjed ki:

- a) a hitelkártyához vagy fizetési számlához kapcsolódó és*
- b) az állami kamattámogatással nyújtott lakáscélú forint alapú kölcsönszerződésre.*

A 3. § (1) bekezdése alapján a fogyasztói kölcsönszerződésben - az egyedileg megtárgyalt szerződési feltétel kivételével - semmis az a kikötés, amely szerint a pénzügyi intézmény a kölcsön-, illetve a lízingtárgy megvásárlásához nyújtott finanszírozási összeg folyósítására a vételi, a tartozás törlesztésére pedig az eladási vagy egyébként a folyósításkor meghatározott árfolyamtól eltérő típusú árfolyam alkalmazását rendeli.

A (2) bekezdés szerint az (1) bekezdés szerinti semmis kikötés helyébe - a (3) bekezdésben meghatározott kivétellel - mind a folyósítás, mind pedig a törlesztés (ide értve a törlesztőrészlet és a devizában megállapított bármilyen költség, díj vagy jutalék fizetését) tekintetében a Magyar Nemzeti Bank hivatalos deviza árfolyamának alkalmazására irányuló rendelkezés lép.

A 4. § (1) bekezdése alapján az egyoldalú szerződésmódosítás lehetőségét tartalmazó fogyasztói kölcsönszerződés vonatkozásában vélelmezni kell, hogy tisztességtelen az annak részét képező (felfüggesztés megszüntetését megelőző ügyszám: 000.G. 00.000/2013) egyoldalú kamatemelést, költségemelést, díjemelést lehetővé tevő szerződéses kikötés - az egyedileg megtárgyalt feltétel kivételével ...

A (2) bekezdés alapján az (1) bekezdés szerinti szerződéses kikötés semmis, ha a pénzügyi intézmény a 8. § (1) bekezdés szerinti határidőben nem kezdeményezte a polgári peres eljárás lefolytatását vagy a bíróság a keresetet elutasítja vagy a pert megszünteti, kivéve ha a szerződéses kikötés esetében a 6. § (2) bekezdés szerinti peres eljárás megindításának lehet helye, de az eljárás nem került megindításra vagy az eljárás megindításra került, de a bíróság nem állapította meg a (2a) bekezdés szerint a szerződéses kikötés semmisségét.

A (2a) bekezdés szerint az (1) bekezdés szerinti szerződéses kikötés semmis, ha a bíróság annak semmisségét az elszámolásról szóló külön törvény alapján a Felügyelet által indított közérdekű keresettel indított perben megállapította.

A (3) bekezdés szerint a (2) és a (2a) bekezdésben foglalt esetben a pénzügyi intézménynek a fogyasztóval külön törvény szerint meghatározott módon kell elszámolnia.

A pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvényben rögzített elszámolás szabályairól és egyes egyéb rendelkezésekről szóló 2014. évi XL. törvény (DH 2 törvény)

2015. október 5. napjától hatályos 37/A. §-ának (1) bekezdése szerint az érvénytelenség jogkövetkezményeinek levonása során a felek fizetési kötelezettségét a bíróság - a 38. § (6) bekezdés szerinti felülvizsgált elszámolás adatainak alapul vételével - az e törvényben meghatározott

elszámolási szabályok alkalmazásával állapítja meg. A (2) bekezdés szerint az elszámolás fordulónapját követően a határozathozatalig terjedő időszakban teljesített törlesztést az erre irányadó szabályok szerint a fogyasztó javára kell elszámolni.

A 3. § (1) bekezdés alapján a 2014. évi XXXVIII. tv. 3. § (1) bekezdése szerinti semmis kikötés alkalmazása esetén a semmis kikötés alapján folyósított, és a (2) bekezdés szerinti módon átszámított kölcsön, valamint a semmis kikötésnek megfelelően teljesített és a (2) bekezdés szerinti módon átszámított törlesztőrészletek közötti különbség összegét árfolyamrészéből származó túlfizetésként kell elszámolni a fogyasztó javára.

A 4. § (1) bekezdés szerint a 2014. évi XXVIII. tv. 4. § (2) bekezdése szerinti semmis kikötés alkalmazása esetén a semmis kikötés alapján teljesített, és a kamat-, kamatfelár- (a továbbiakban együtt: kamat), költség-, díjmelés figyelmen kívül hagyásával kiszámított törlesztőrészletek közötti különbség összegét az egyoldalú szerződésmódosításból származó túlfizetésként kell elszámolni a fogyasztó javára.

Az 5. § (2) bekezdése alapján a fogyasztó követelését a fogyasztói kölcsönszerződés fennállásának időszakában a Magyar Nemzeti Bank elnökének e törvény felhatalmazása alapján kiadott rendeletében (a továbbiakban MNB rendelet) meghatározott módon úgy kell kiszámítani, mint ha a 3. és 4. §-ban meghatározott túlfizetések a túlfizetés időpontjában - az esedékességnél későbbi időpontban történő túlfizetés esetén a következő esedékesség időpontjában - előtörlesztésként teljesítették volna (a továbbiakban fogyasztói követelés).

A 46. § a) és b) pontja szerint felhatalmazást kap a Magyar Nemzeti Bank elnöke - az MNB tv. 4. § (7) bekezdésében rögzített, a Magyar Nemzeti Bank makroprudenciális, így különösen a rendszerszintű kockázatok megelőzésével kapcsolatos és a 4. § (9) bekezdésének a) és d) pontjában (felfüggesztés megszüntetését megelőző ügyszám: 000.G. 00.000/2013) meghatározott feladatkörében hogy rendeletben határozza meg

- a) az elszámolás módszertanának részletes szabályait és annak képleteit,*
- b) a fogyasztói követelésből levonható kedvezmények elszámolásának szabályait, módját és annak képleteit.*

37. §-ának (1) bekezdése alapján e törvény hatálya alá tartozó szerződések tekintetében a szerződés érvénytelenségének vagy a szerződés egyes rendelkezései érvénytelenségének (a továbbiakban: részleges érvénytelenség) megállapítását - az érvénytelenség okától függetlenül - a bíróságtól a fél csak az érvénytelenség jogkövetkezményeinek - a szerződés érvényessé vagy a határozathozatalig terjedő időre történő hatályossá nyilvánításának - alkalmazására is kiterjedően kérheti. Ennek hiányában a keresetlevél, illetve a kereset érdemben - eredménytelen hiánypótlási felhívást követően - nem bírálható el. Ha a fél az érvénytelenség vagy a részleges érvénytelenség jogkövetkezményének levonását kéri, úgy azt is meg kell jelölnie, hogy a bíróság milyen jogkövetkezményt alkalmazzon. A jogkövetkezmény alkalmazására vonatkozóan a félnek a felek közötti elszámolásra kiterjedő és összességében is megjelölt, határozott kérelmet kell előterjesztenie.

A (2) bekezdés szerint az (1) bekezdésben foglaltakra figyelemmel a törvény hatálya alá tartozó szerződések tekintetében a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV törvény 239/A. § (1) bekezdése alapján, illetve a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V törvény 6:108. § (2) bekezdése alapján - ha annak e törvényben foglalt feltételei fennállnak - a szerződés érvénytelenségének vagy részleges érvénytelenségének megállapítása iránt indult és folyamatban lévő eljárásokban a keresetlevelet idézés kibocsátása nélkül el kell utasítani vagy az eljárásokat meg

kell szüntetni. Nincs helye a keresetlevél idézés kibocsátása nélküli elutasításának vagy az eljárás megszüntetésének, ha a fél a szerződés érvénytelenségének vagy részleges érvénytelenségének megállapítása iránti kereseti kérelme mellett az eljárásban más kereseti kérelmet is előterjesztett; ebben az esetben úgy kell tekinteni, hogy a megállapítás iránti kereseti kérelmet nem tartja fenn. E szerint kell eljárni a felfüggesztés megszűnését követően folytatott eljárásokban is.

A (3) bekezdés szerint ha a folyamatban lévő eljárásban a keresetlevél idézés kibocsátása nélküli elutasításának már nincs helye, az eljárást meg kell szüntetni, ha a fél a keresetében (vizontkeresetében) a bíróság erre irányuló hiánypótlási felhívásának kézbesítésétől számított 30 napon belül nem kéri az érvénytelen szerződés érvénytelensége vagy részleges érvénytelensége jogkövetkezményének levonását, továbbá nem jelöli meg, hogy milyen jogkövetkezmény alkalmazását kéri. Nincs helye az eljárás megszüntetésének, ha a fél a szerződés érvénytelenségének vagy részleges érvénytelenségének megállapítása iránti kereseti kérelme mellett az eljárásban más kereseti kérelmet is előterjesztett; ebben az esetben úgy kell tekinteni, hogy a fél a megállapítás iránti kereseti kérelmet nem tartja fenn.

A 38. § (6) bekezdése alapján felülvizsgált elszámolásnak minősül az elszámolás, ha

a) az e törvényben meghatározott időn belül a fogyasztó nem élt panasszal a pénzügyi intézmény felé az elszámolással szemben, vagy nem élt panasszal arra hivatkozással, hogy a pénzügyi intézmény nem számolt el vele,

b) az e törvényben meghatározott határidőn belül a fogyasztó nem kezdeményezte a Pénzügyi Békéltető Testület eljárását, (felfüggesztés megszüntetését megelőző ügyszám: 000.G. 00.000/2013)

c) az e törvényben meghatározott határidőn belül a fogyasztó vagy a pénzügyi intézmény nem kezdeményezte a 23. § (1) bekezdése szerinti nemperes eljárást vagy a 23. § (2) bekezdése szerinti peres eljárást,

d) a fogyasztó vagy a pénzügyi intézmény által kezdeményezett 23. § (1) bekezdése szerinti nemperes eljárást vagy a 23. § (2) bekezdése szerinti peres eljárást befejező határozat jogerőre emelkedett

A Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló az egyes fogyasztói kölcsönszerződések devizanemének módosulásával és a kamatszabályokkal kapcsolatos kérdések rendezéséről szóló 2014. évi LXXVII. törvényt (DH 3 törvény vagy forintosítási törvény)

1. § (1) bekezdése alapján e törvény hatálya az olyan, 2004. május 1. és a Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvény hatálybalépése között kötött,

a) 2015. február 1-jén még meg nem szűnt, a pénzügyi intézmény és a fogyasztó között létrejött hitel- és kölcsönszerződésre, pénzügyi lízingszerződésre (a továbbiakban együtt: fogyasztói kölcsönszerződés) és

b) az e törvény hatálybalépésekor még fennálló, a pénzügyi intézmény által már felmondott fogyasztói kölcsönszerződésből eredő, a pénzügyi intézmény vagy a vele összevont alapú felügyelet hatálya alá tartozó pénzügyi intézmény által késedelmes követelésként még nyilvántartott tartozásra terjed ki, amely kapcsán a pénzügyi intézményt - a 2014. évi XXXVIII. törvény és a Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvényben rögzített elszámolás szabályairól és egyes egyéb rendelkezésekről szóló 2014. évi XL. törvény (a továbbiakban:

elszámolási törvény) alapján - elszámolási kötelezettség terheli.

A (2) bekezdés alapján e törvény hatálya nem terjed ki:

a) a hitelkártyához vagy fizetési számlához kapcsolódó és

b) az állami kamattámogatással nyújtott forintalapú

lakáscélú fogyasztói kölcsönszerződésre..

A 3. § (1) bekezdése alapján a fogyasztói kölcsönszerződés az e törvényben meghatározottak szerint a törvény erejénél fogva módosul.

A 10. § szerint a deviza vagy devizaalapú fogyasztói jelzálogkölcsön-szerződés tekintetében jogosult pénzügyi intézmény az elszámolási törvény szerinti elszámolási kötelezettsége teljesítésének határidejéig köteles a deviza vagy devizaalapú fogyasztói jelzálogkölcsön-szerződés alapján fennálló vagy az abból eredő teljes, az elszámolási törvény alapján teljesített elszámolás alapján megállapított tartozást - ideértve a devizában felszámított kamatot, díjat, jutalékot és költséget is - a fordulónappal az adott devizanem

a) 2014. június 16. napja és 2014. november 7. napja közötti időszakban az MNB által hivatalosan jegyzett devizaárfolyamainak átlaga vagy

b) 2014. november 7. napján az MNB által hivatalosan jegyzett devizaárfolyama közül a fogyasztó számára kedvezőbb devizaárfolyamon forintkövetelésre átváltani (a továbbiakban: forintra átváltás).

A 11. § (1) bekezdése alapján a deviza vagy devizaalapú fogyasztói jelzálogkölcsön-szerződés módosulásakor forintra átváltás esetén a pénzügyi intézmény csak referencia-kamatlábhoz kötött kamatot alkalmazhat.

(felfüggesztés megszüntetését megelőző ügyszám: 000.G. 00.000/2013)

(2) Az alkalmazható referencia-kamatláb a három hónapos BUBOR.

(3) A referencia-kamatláb második kamatperiódusának első napja

a) _ha az első új referencia-kamatláb periódus kezdete 2015. május 1. napja és 2015. augusztus 1. napja közé esik, ez a nap,

b) _ minden más esetben a 2015. április 30-át követő azon hónap azon napja, amely az első új referencia-kamatláb periódus kezdő napjából háromhónapos visszszámítással határozható meg.

(4) A kamatfelár az eredeti kamatfelár, azzal, hogy

a) nem lehet kevesebb, mint 1 százalék, és

b) nem haladhatja meg

ba) lakáscélú fogyasztói jelzálog kölcsönszerződés esetén a 4,5 százalékot vagy

bb) nem lakás célú fogyasztói jelzálog kölcsönszerződés esetén a 6,5 százalékot.

(5) Ha a fogyasztói jelzálogkölcsön-szerződés százalékban meghatározott eredeti induló kezelési költséget is tartalmaz, a (4) bekezdés b) pontjában meghatározott kamatfelárak mértékét az eredeti induló kezelési költség százalékpontjával csökkentett mértékben kell figyelembe venni.

(6) Az e törvény szerinti szerződésmódosulással megállapított induló kamat nem haladhatja meg az eredetileg számítható kamatot, kivéve, ha ez a kamat alacsonyabb, mint az e § alapján meghatározható legkisebb induló kamat.

A 15. § (1) bekezdése alapján a fogyasztónak a pénzügyi intézmény által felmondott - de a pénzügyi intézmény vagy a vele összevont alapú felügyelet hatálya alá tartozó pénzügyi intézmény által késedelmes követelésként még nyilvántartott, az elszámolási törvény alapján teljesített elszámolás szerint megállapított - deviza vagy devizaalapú fogyasztói jelzálogkölcsön-szerződésből eredő tartozása összegét a pénzügyi intézmény 2015. február 1. napjával

a) a 2014. június 16. napja és 2014. november 7. napja közötti időszakban az MNB által hivatalosan jegyzett devizaárfolyamainak átlaga vagy

b) a 2014. november 7. napján az MNB által hivatalosan jegyzett devizaárfolyama

közül a fogyasztó számára kedvezőbb devizaárfolyamon forintban meghatározott követelésre váltja át.

A 15/A. § (1) bekezdése szerint a fogyasztói kölcsönszerződés érvénytelenségének (részleges érvénytelenségének) megállapítása, illetve az érvénytelenség jogkövetkezményeinek levonása iránt indult és folyamatban lévő perekben e törvénynek a forintra váltást megállapító szabályait a fogyasztónak az elszámolási törvény alapján teljesített elszámolás szerint meghatározott, deviza vagy devizaalapú fogyasztói kölcsönszerződésből eredő tartozásának összegére is alkalmazni kell.

A (2) bekezdés szerint a fogyasztónak az elszámolás fordulónapján forintban megállapított tartozását a határozathozatalig terjedő időszakban a fogyasztó által teljesített törlesztés összege csökkenti.

A (3) bekezdés szerint a fogyasztói kölcsönszerződés érvényessé nyilvánítása esetén a feleknek az elszámolási törvény alapján teljesített elszámolás eredményeként meghatározott szerződéses jogait és kötelezettségeit e törvény szabályai alapján kell megállapítani.

Alaptörvény 41. cikk (5) bekezdése szerint

A Magyar Nemzeti Bank elnöke törvényben kapott felhatalmazás alapján, sarkalatos törvényben meghatározott feladatkörében rendeletet ad ki, amely törvénnyel nem lehet ellentétes.

A pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseinek érvénytelen szerződéses kikötéseire tekintettel szükséges elszámolás módszertanának különös szabályairól szóló 54/2014 (X.10.) MNB rendelet 1. §-a szerint

e rendeletet azon fogyasztói kölcsönszerződésre kell alkalmazni, amely az elszámolási fordulónapon (felfüggesztés megszűntetését megelőző ügyszám: 000.G. 00.000/2013) megfelel a következő feltételek bármelyikének:

a) a fogyasztónak van vagy a fogyasztói kölcsönszerződés fennállása alatt bármikor volt a fogyasztói kölcsönszerződésből származó fizetési késedelme,

b) a fogyasztó fizetéskönnyítő program vagy kedvezmény hatálya alatt áll vagy a fogyasztói kölcsönszerződés fennállása alatt bármikor fizetéskönnyítő program vagy kedvezmény hatálya alatt állt.

A 4. § (1) bekezdése alapján a pénzügyi intézmény ... az elszámolást a rendelet hatálya alá eső fogyasztói kölcsönszerződésekre tekintettel az 1. mellékletben foglalt módszertan alapján végzi el.

A (2) bekezdés szerint a túlfizetés fogyasztói követelésként való elszámolása során

a) a fogyasztói kölcsönszerződésben meghatározott, a kölcsön folyósításával vagy a hitelbírálattal összefüggésben a fogyasztó által megfizetett egyszeri díjat vagy költséget,

b) a fogyasztói kölcsönszerződésben meghatározott, a törlesztési periódusokban a fogyasztó által rendszeresen megfizetett díjat vagy költséget,

c) előtörleszkedése alapján a Kúriának a pénzügyi intézmények fogyasztói kölcsönszerződéseire vonatkozó jogegységi határozatával kapcsolatos egyes kérdések rendezéséről szóló 2014. évi XXXVIII. törvény ... 1. § (1) bekezdésében meghatározott deviza alapú fogyasztói kölcsönszerződés esetében az elszámolás során a pénzügyi intézmény első lépésként újraszámolja a fogyasztó kezdeti, a hitelnyújtás devizanemében kifejezett tartozását - figyelembe véve a 4. § (2) bekezdés a) pontja szerinti díjat vagy költséget is - és az ebből adódó első havi, a hitelnyújtás devizanemében kifejezett törlesztőrészletét....

1. melléklet az 54/2014. (XII. 10.) MNB rendelethez:

I. Kiegészítő elszámolási módszertan

1. A hátralék devizában történő nyilvántartása esetén alkalmazandó módszertan:

1) $T = Tt * (-e^4) \quad r? + i = \min(rt + t, rt^{7+i}())$ tés esetén a fogyasztó által megfizetett

előtörlesztési díjat kell

figyelembe venni....

Definíciók:

Elszámolás definíciója: A DH 1. tv. és a szerinti elszámolás és a forintosítás (DH 3. tv.) és az 54/2014 (X.10.) MNB rendelet és I. melléklete alkalmazása az említett (DH 1. tv. 1., 3. és 4. §-a szerinti) fogyasztói szerződésekben. Célja az árfolyamrés és az egyoldalú szerződésmódosítási jog tisztességtelensége folytán felmerült összegek jóváírása a hiteladós fogyasztó javára. (A jelen nemzeti bíróság csak azon jogszabályi rendelkezéseket idézte jelen végzésében, melyek az elszámolás összetettsége, matematikai, egyéb nehézsége megítéléséhez elegendő.)

Forintosítás definíciója: az elszámolás egyik eleme, lényegében a DH 3 tv. (forintosítási törvény) kötelező alkalmazása a fogyasztó fél jognyilatkozataiban és a bírói döntésben figyelemmel a DH2 tv. 37. , 37/A §-aira, 38. §-ának (6) bekezdésére, a DH3 tv. 15/A. §-ára, a forintosítás célja a deviza alapú hitelek forinthitelekkel átalakítása volt az árfolyamkockázat jövőbeni megszüntetése miatt

Árfolyamrés definíciója: a szerződő pénzügyi intézmény a kölcsön-, illetve a lízingtárgy megvásárlásához nyújtott finanszírozási összeg folyósítására a vételi, a tartozás törlesztésére pedig az eladási vagy egyébként a folyósításkor meghatározott árfolyamtól eltérő típusú árfolyam alkalmazását rendeli.

(felfüggesztés megszüntetését megelőző ügyszám: 000.G. 00.000/2013)

Deviza alapú hitelszerződés definíciója: olyan fogyasztói hitelszerződés, amelynél a folyósítás és a teljesítés is HUF-ban történik, de a forinthitelösszeg a mindenkori devizaárfolyamon számítandó az eredeti szerződés szerint.

A nemzeti bíróság észrevételei:

A feltett kérdések megválaszolásánál a nemzeti bíróság szerint jelentősége lehet azon körülmény a megítélésének, hogy egy a fogyasztó hiteladós peres fél számára két érvénytelenségi okot (egyoldalú emelési jog és árfolyamrés) a fogyasztó javára történő elszámolással rendező törvény és az ezzel a törvénnyel összefüggésben álló más jogszabályok egyúttal nehezebbé tehetik-e a fogyasztó hiteladós peres fél eljárásjogi helyzetét meghatározott tartalmú peres jognyilatkozatok megtétele előírásával az érintett fogyasztói hitelszerződésekkel kapcsolatos polgári perekben a nem fogyasztó hiteladós peres felek vagy a más hitelszerződések fogyasztó peres felei kedvezőbb eljárásjogi helyzetéhez képest.

További kérdés, hogy ha általánosan, a többletkövetelmények pusztán jogi létezése alapján (1. pont) erre a kérdésre esetleg nem lehet válaszolni vagy nemleges választ kell adnia a Bíróságnak, akkor konkrét (2. pont) eljárásjogi többletkövetelmények esetén pl. azok súlyos nehézsége, súlyos hátrányai alapján ettől még igenlő válasz adható-e. Így más hitelszerződéseknel a fogyasztó vagy nemfogyasztó hiteladósoknak lehet kérni a hazai jog szerint önmagában az érvénytelenség megállapítását és a pernyertességtől függően lehet mérlegelni a további költséges perindítást a pénzügyi intézmény ellen a túlfizetés elismerése iránt. Más hitelszerződések fogyasztó vagy nemfogyasztó hiteladósainak nem kizárt a sokszor kedvezőbb érvénytelenségi jogkövetkezményt, a szerződéskötést megelőző eredeti állapot helyreállítását sem kérniük és nem is kell minden tekintetben bonyolult matematikai előírásoknak megfelelniük a peres kérelemben.

Végül az európai uniós fogyasztóvédelmi jog és a tisztességes eljáráshoz való jog sérelme összefüggései és ezzel összefüggésben az európai uniós hatáskör vet fel megválaszolandó kétségeket (3. pont).

Budapest, 2016.08.29.

Fővárosi Törvényszék Gazdasági Kollégiuma
000.G. 00.000/2016/0.

dr. Szepesházi Péter sk.
bíró

a kiadmány hitelül: